

Motion till nationella barnhälsovårdsgårdarna 2021

Följsamhet till WHO-koden i barnhälsovården

Förslag:

Att verka för en nationell samsyn inom barnhälsovården om att fullt ut följa den *Internationella koden för marknadsföring av modersmjölksersättning* (WHO-koden) utarbetad av WHO och UNICEF.

Detta innebär:

- Stor restriktivitet gällande besök av produktspecialister från barnmatsföretag i barnhälsovården. Nyttan av kontakt med produktspecialister bör nogt övervägas och balanseras av kompetenshöjande insatser som syftar till att främja och stödja amning. Om kontakt anses nödvändig bör initiativet komma från vården och motiveras utifrån en specifik frågeställning.
- Att inte ta emot gratis produktprover, reklamartiklar, informationsmaterial och dylikt från barnmatsföretagen. Gångse kanaler för offentlig upphandling ska gälla för alla typer av bröstmjölksersättning. ^
- Medarbetare inom barnhälsovården ska konsekvent inte delta i utbildningar som arrangeras eller sponsras av barnmatsföretag.

Bakgrund och motivering

Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, och det finns ett starkt vetenskapligt stöd för att amning främjar barns hälsa på både kort och lång sikt. I Sverige minskar dock amningstalen, framför allt för barn yngre än sex månader. WHO har länge pekat ut barnmatsindustrins marknadsföringsmetoder och bristande myndighetsövervakning av dessa, som en av de faktorer som kraftfullast underminerar amning i höginkomstländer som Sverige. Trots att WHO-koden i år fyller 40 år är den högst aktuell i arbetet för att skydda amning och en säker spädbarnsnutrition världen över.

Föräldrar har rätt till information och vägledning som är fri från kommersiella intressen för att kunna göra egna välgrundade/informerade val om sina barns uppfödning, oavsett om detta val är amning eller bröstmjölksersättning.

Region Skånes rapport ”Tio steg som främjar amning: en rapport om amningsvården i Skåne 2020” (Kunskapscentrum kvinnohälsa & Kunskapscentrum barnhälsovård, 2020) fann att 90 procent av barnhälsovårdens personal haft kontakt med representanter från barnmatsindustrin under det gångna året. Under samma period hade drygt 80 procent tagit emot gratis produktprov trots att detta är en direkt överträdelse av WHO-koden.

Genom en oreglerad och normaliserad närvaro av barnmatsföretagen i barnhälsovården uppstår en överhängande risk för marknadsföring och risk för vilseledande information. Argumentet för produktspecialisterna att besöka barnhälsovården anges vara information om nya produkter som ständigt introduceras på marknaden. Det finns dock redan gedigen och faktaneutral information om olika bröstmjölksersättningar i kunskapsstödet Rikshandboken för barnhälsovård samt på barnmatsföretagens egna webbsidor.

Barnmatsindustrin är en miljardindustri med stora resurser och kan regelbundet erbjuda barnhälsovårdens medarbetare fortbildning med intressanta föreläsare. Utbildningarna är dock ofta kombinerade med produktinformation och det är problematiskt att barnhälsovårdens medarbetare får kompetensförsörjning tillgodosedd från vinstdrivande företag med uppenbar risk för jäv.

I Region Skåne står följsamhet till WHO-koden inskrivet i ackrediteringsvillkoren för regionens samtliga barnhälsovårdsenheter sedan den 1 januari 2021. Ett implementeringsarbete har framgångsrikt inletts. Låt oss gemensamt ta ställning och aktivt skydda amning genom att låta den svenska barnhälsovården bli en frizon från kommersiella intressen.

Referenser:

Hastings G, Angus K, Eadie D, Hunt K. Selling second best: *How infant formula works*. Globalization and Health 16 (2020), article no 77. [Selling second best: how infant formula marketing works | Globalization and Health | Full Text \(biomedcentral.com\)](#)

Kunskapscentrum kvinnohälsa & Kunskapscentrum barnhälsovård (2020). Tio steg som främjar amning – En rapport om amningsvården i Region Skåne 2020. [Tio steg som främjar amning - en rapport om amningsvården i Region Skåne 2020 \(skane.se\)](#)

UNICEF Sverige, Barnkonventionen [Barnkonventionen - UNICEF Sverige](#)

UNICEF UK, (2019). Working within the International code of marketing of breast-milk substitutes. A guide for health workers. [Health-Professionals-Guide-to-the-Code.pdf \(unicef.org.uk\)](#)

Rollins N C, Bhandari N, Hajeerhoy N et al. for The Lancet Breastfeeding Series Group. *Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices?* Lancet. 2016; 387: 491-504 [Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices?- ClinicalKey](#)

Socialstyrelsen. Statistik om amning 2018. [Statistik om amning 2015 \(socialstyrelsen.se\)](#)

Victoria C G, Bahl R, Barros A J D et al. for The Lancet Breastfeeding Series Group. *Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect*. Lancet. 2016; 387: 475-490 [Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect - The Lancet](#)

World Health Organization (1981) International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes [WHO | International Code of Marketing of Breast-Milk Substitutes](#)

World Health Organization (2020) Marketing of breastmilk substitutes: national implementation of the international code, status report. [Marketing of breast milk substitutes: national implementation of the international code, status report 2020 \(who.int\)](#)

Finns en utvecklingsgrupp som berörs av motionen? Om ja, vilken:

Nationella utvecklingsgruppen *Barnets nutrition*.

Har motionen diskuterats med ovanstående utvecklingsgrupp?

Ja, den har diskuterats.

Motionärer

Marie Köhler, enhetschef/barnhälsoöverläkare. Marie.Kohler@skane.se

Louise Assarsson, barnsjuksköterska/utvecklare. Louise.Assarsson@skane.se

Anna Kjellbom, specialistläkare allmänmedicin. Anna.Kjellbom@skane.se

Kunskapscentrum barnhälsovård

Baltzarsgatan 31

205 02 MALMÖ

040-623 41 47

Kunskapscentrum.bhv.pv@skane.se